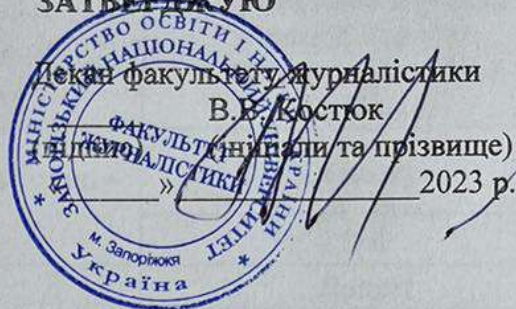

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

ЗАРУБІЖНІ ЗМІ ЯК ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів

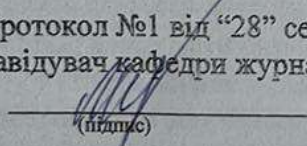
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності 061 «Журналістика»

освітньо-професійних програм «Журналістика», «Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання», «Реклама і зв'язки з громадськістю»

Укладачі: Усманова О.В., к. філол. н., доцент

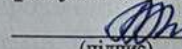
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри журналістики

Протокол №1 від "28" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри журналістики

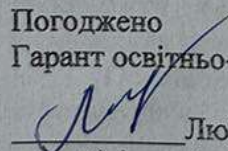

(підпис) Л. В. Чернявська
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету журналістики

Протокол №1 від "31" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету журналістики

(підпис) Н. В. Романюк
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Любченко Ю. В.
(ініціали, прізвище)

Опис навчальної дисципліни

1	2	3
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Галузь знань 06 – журналістика	Кількість кредитів – 3	Вибіркова в межах спеціальності
		Цикл професійної підготовки
Спеціальність 061 Журналістика	Загальна кількість годин – 90	Семестр:
Освітньо-професійна програма Журналістика, Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання, Реклама і зв'язки з громадськістю		Змістових модулів – 4
	Лекції	
	14 год.	
	Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота
		62 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – навчити писати новини, в яких за інформаційний привід береться факт появи в зарубіжних ЗМІ тієї чи іншої інформації, створювати повідомлення, в яких джерелом отриманої інформації є зарубіжні медіа. На основі матеріалів англійськомовних ЗМІ навчитися готувати відповідні новини українською мовою для національних ЗМІ, простежити особливості використання матеріалів англійськомовних ЗМІ у новинах вітчизняних інтернет-видань та інших видів мас-медіа.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Зарубіжні ЗМІ як джерела інформації» є:

- ознайомитися з основними принципами використання джерел інформації для підготовки новин;
- навчитися виокремлювати критерії якості інформації;
- здобути навички самостійної роботи з виявлення рівня надійності інформаційного джерела;
- ознайомитися про складники, види та головні завдання новин;
- ознайомитися із законністю передруків та поширення інформації;
- навчитися володіти механізмом пошуку джерел інформації та застосування їх в новинних повідомленнях;
- сформулювати навички поширення інформації з посиланням на зарубіжні джерела та самостійного створення новин із використанням інформації із закордонних медіа.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Програмні компетентності:</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань</p> <p>ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції</p> <p>ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами</p> <p>ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел</p>	<p>Методи:</p> <p>Словесні методи (лекція, бесіда, робота з підручниками).</p> <p>Практичні методи (дослідні роботи – пошукові завдання).</p> <p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий).</p> <p>Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота).</p> <p>Контрольні заходи: творчі завдання; індивідуальне практичне завдання; залік</p>

Міждисциплінарні зв'язки. При викладанні курсу «Зарубіжні ЗМІ як джерела інформації» необхідно враховувати його зв'язки з дисциплінами «Вступ до спеціальності», «Агенційна журналістика», «Основи інтернет журналістики».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інформація та її джерела. Споживання медіаконтенту

Види джерел інформації. Канали інформації. Виявлення дезінформації та джерела її походження. Якісна інформація, чинники якісної інформації. Рівень надійності інформаційного джерела. Правила перевірки вірогідності інформації. Критерії вибору медіа в якості джерела інформації. Результати Всеукраїнського соціологічного опитування щодо структури та довіри до джерел інформації серед населення України (лютий 2019 р.), соціологічного опитування USAID-Internews «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа у 2019 році» (березень 2019 р.), моніторинг ГО «Інституту масової інформації» (січень 2020 р.) «Якими джерелами користуються регіональні онлайн-медіа?» Критичний аналіз медіатекстів. Новина як ключовий складник інформаційної журналістики. Новина: дефініція поняття, основні ознаки та стандарти. Цінність новини. Новинна якість: складники та критерії. Проблема об'єктивності. Фейк - хвороба сучасної журналістики. Робота журналіста над новиною. Пошук новин. Вибір та опрацювання новин. Види новин: «жорсткі» та «м'які». Повторювані й циклічні теми. Пошук ідей. Критичний аналіз медіатекстів.

Змістовий модуль 2. Стандарти новинної журналістики

Професійне становлення журналіста: фактори впливу. Основні стандарти подачі інформації. Суть оперативної подачі інформації. Суть точної подачі інформації. Вимоги до журналістів щодо точності. Суть достовірності подачі інформації. Інформація з інтернету: переваги та недоліки. Вимоги щодо збалансованої подачі інформації. Баланс позитиву та негативу в новинах. Подача фактів, а не журналістських коментарів. Суб'єктивізм: правила уникнення. Оцінювальна лексика. Аналітика в новинах. Повнота

новин. Робота з джерелами новин. Перевірка джерел інформації. Закон України "Про інформацію" Критичний аналіз медіатекстів.

Змістовий модуль 3. Автор та його права. Законність передруків та поширення інформації

Повнота та істинність повідомлень. Доступ до інформації і правила її збору. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Інформація заборонена до публікації. Спростування. Інформація про особу. Невтручання в приватне життя особи. Кримінальна відповідальність за наклеп і образу. Кодекси журналістської етики та їх норми. Конфлікт інтересів. Гігієнічні норми в журналістиці. Плагіат. Критичний аналіз медіатекстів.

Змістовий модуль 4. Аналіз новин із використанням зарубіжних джерел інформації: практичний аспект

Англомовні ЗМІ як джерела інформації. BBC, CNN, New York Times, The Sun як джерела інформації для українських ЗМІ. Крос-медійність видання «The New York Times»: аудиторія, темарій та розвиток. Британська телерадіомовна корпорація British Broadcasting Corporation (BBC). Відділ BBC News: рубрики, темарій. Кабельна новинна мережа CNN (*Cable News Network*): рубрики та темарій. Видання «The Sun»: історія та наповнення. Найбільші світові новинні агентства: умови поширення інформації. Політичні, економічні та надзвичайні події світу – «гарячі» теми для українських медіа. Covid-19: висвітлення ситуації у світі українськими ЗМІ з використанням англомовних джерел. Створення новин використовуючи англомовні джерела інформації. Польські медіа як джерела інформації. Особливості висвітлення новин Польщі українськими медіа. Тема політики та виборчого процесу 2020 р. Використання та поширення інформації з польських джерел українськими медіа (rmf24, beskidzka24.pl, inpoland.net.pl, PKV): аналіз медіатекстів. Створення новин використовуючи польські джерела інформації.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	8	4		4		7		7	8	15
2	15	8	4		4		7		8	7	15
3	15	8	4		4		7		8	7	15
4	15	4	2		2		11		7	8	15
Усього за змістові модулі	60	28	14		14		32		30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30		20	20	40
Загалом					90					100	

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	Тема 1. Інформація та її джерела. Споживання медіаконтенту. .	4
2	Тема 2. Стандарти новинної журналістики.	4
3	Тема 3. Автор та його права. Законність передруків та поширення інформації	4
4	Тема 4. Аналіз новин із використанням зарубіжних джерел інформації: практичний аспект	2
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Інформація та її джерела. Споживання медіаконтенту. .	4
2	Тема 2. Стандарти новинної журналістики.	4
3	Тема 3. Автор та його права. Законність передруків та поширення інформації	4
4	Тема 4. Аналіз новин із використанням зарубіжних джерел інформації: практичний аспект	2
	Разом	14

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичний. Тест 1 за теоретичними питаннями ЗМ 1 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 1	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4
	Практичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Виконання практичних завдань. Моніторинг новин. Підготувати базу джерел інформації які є надійними. Обґрунтувати власну думку. Виявлення ознак дезінформації в новинах. Яка їх ціль та завдання. Як виявили, що це є дезінформація? Опитування на парі.	Відповідь на запитання – 6 б. За участь в обговоренні – 4б.	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			14
2	Теоретичний. Тест 2 за теоретичними питаннями ЗМ 2 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 2	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4

	Практичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Робота у групах: аналіз 1 серії серіалу «Служба новин» («Newsroom») та обговорення епізодів, які демонструють форми роботи під час знаходження новин, визначення їх цінності та актуальності. Виокремити кількість джерел інформації, які були використані під час створення новини. Власні твердження підкріпити прикладами з фільму. Оберіть із українських регіональних видань один текст новини та проаналізуйте його за наступним планом: Що чи хто служить джерелом інформації у цій новині? Чи є різниця між джерелом та першоджерелом? Поясніть свою думку.	Відповідь на запитання – 7 б. За участь в обговоренні – 5б.	12
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			16
3	Теоретичний. Тест 3 за теоретичними питаннями ЗМ 3 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 3	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4
	Практичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Робота у групах. Оберіть із українських регіональних видань один текст новини та проаналізуйте його за наступним планом: Чи використовуються у тексті оціночна, емоційна лексика (виділіть її у тексті, якщо така є)? До якої новини можна її віднести: хардкорна чи легка розважальна?	Відповідь на запитання – 7 б. За участь в обговоренні – 3б.	10
Усього за ЗМ 3 контр. Заходів	2			14
4	Теоретичний. Тест 4 за теоретичними питаннями ЗМ 4 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 4	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4

	Практичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Робота у групах. Знайдіть приклади новин (2-3), які мають англomовне джерело інформації, проаналізуйте їх з точки зору достовірності джерел та правильності оформлення посилання на це джерело. Створити новину, застосовуючи при цьому англomовне джерело інформації. Групи створюють текст новинного повідомлення для будь-якого ЗМІ на основі реальних подій, які відбулися в Польщі та умисно допускають порушення новинних стандартів. Далі учасники груп обмінюються новинами та шукають прорахунки, які допустили їхні колеги під час створення новини. Відповіді кожної з груп мають бути повними та обґрунтованими	Відповідь на запитання – 9 б. За участь в обговоренні – 3б.	12
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			16
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Теоретичне завдання	Цей вид контролю складається з контрольного тестування – проводиться по завершенню вивчення курсу на вибір викладача: в письмовому або електронному вигляді. Перелік запитань до заліку поданий у системі Мудл https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9475	Тест складається із двадцяти запитань, де 1 бал відповідає 1 правильній відповіді на питання.	20
	Індивідуальне практичне завдання	Написати й опублікувати новину на основі реального факту із використанням не менше двох джерел інформації, одне з яких –	Студент може отримати до 20 балів, якщо новина буде опублікована в ЗМІ; 15 балів виставляється за виконане завдання, але з	20

		зарубіжне	певними зауваженнями щодо якості тексту. Тексти новин можуть хибувати на недостатньо логічний виклад думок, деякі норми новинної журналістики не дотримані; 10 балів виставляється за неповне виконання завдання, шаблонний підхід, неякісне втілення. У тексті наявні змістові, а також несуттєві мовностилістичні помилки, подане лише одне джерело інформації; 5 балів виставляється за часткове виконання завдання: зміст не відзначається змістовністю, логікою та оригінальним підходом до розв'язання проблемного питання. Тексти рясніють помилками.	
Усього за підсумковий семестровий контроль	2			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Йоганнес Людвіг. Інвестигативний пошук / Видання 3-є, перероблене / за загал. ред. В.Ф.Іванова, Пер. з нім. А. Баканов, В. Климченко. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2017. 266 с.
2. Новинна грамотність : посібник / заг. ред. Н. Лигачова, О.Довженко, Д. Тарадай. «Детектор медіа», 2018. 120 с.
3. Підручник з крос-медіа. За ред. Іоанна Нарчіса Крецу, Міхаїл Гузун, Любов Василик. Schiller Publishing House, 2021. 140 с.
4. Посібник до навчального курсу щодо безпеки журналістів. Рада Європи, 2021. 148 с.
5. Фолькер Вольфф. Журналістика газет і журналів. Видання 2-є, перероблене. Київ : Центр вільної преси, 2017. 377 с.

Додаткова:

1. Василик Л.Є. Конвергенція та крос-медійність: дискурс термінологічної парадигми. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки. 2017. Львів: Вид-во Львів, політехніки. № 1. С. 11-17.
2. Василик Л.Є. Зміна медіа-споживання як передумова крос-медійності ЗМІ: досвід міжнародного проекту. *Сучасний мас-медійний простір: реалії та перспективи розвитку*:

- матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 жовтня 2016 р.) [наук. ред. В. М. Каленич]. Вінниця, 2016. С. 35–47.
3. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : моногр. / Авт. кол.: В.В.Різун, В.Е.Шевченко, Л. П. Федорчук ; за заг. ред. В. Е. Шевченко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 319 с.
 4. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. Київ : Книголав, 2019. 384 с.
 5. Лазаренко Н. І., Коломієць А. М., Паламарчук О. М. Комунікація в Інтернетпросторі: психологічний аспект. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 65, № 3. С. 249–261.
 6. Мапа рекомендованих медіа від ІМІ та «Детектора медіа» покликана покращити інформаційне середовище в регіонах. *Детектор медіа*. URL: <http://surl.li/lkmv1> (дата звернення 25.09.2023).
 7. Нестеряк Ю.В. Інформаційні агентства як об'єкт наукового дослідження. *Інститут журналістики*. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1351> (дата звернення 25.09.2023).
 8. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за загал. ред. В.Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 100 с.
 9. Сотнікова Ю. Джерела інформації: як перевірити і яким довіряти. URL: <https://marketing.link/uk/dzherela-informacziyi-yak-pereviruty-i-yakum-doveriyati/>
 10. Тонкіх І. Специфіка подання новин в українських інтернет-ЗМІ. *Психолінгвістика*. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2011_8_32 (дата звернення 26.09.2023).
 11. Українське суспільство і проблеми медіасфери: вибрані аспекти: монографія/ за загал. ред. В.В.Костюка, Ю.В.Любченко; відп. ред. О.В.Усманова. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. 238 с.
 12. Чабаненко М.В. «Інтернет-ЗМІ як складова частина системи засобів масової інформації України». URL: https://newmedia.zp.ua/images/texts/chabanenko_mono.pdf (дата звернення 26.09.2023).
 13. Clifford G. Christians. *Media Ethics and Global Justice in the Digital Age*. Cambridge University Press, 2019. 314 p.
 14. Susan Forde. *Challenging the News: The Journalism of Alternative and Community Media*. Publisher: Palgrave Macmillan, 2017. 207 p.

Інформаційні ресурси:

1. Детектор медіа. Офіційний сайт. URL: <https://detector.media/>
2. "Часто іноземні медіа мають значно кращі за нас дані розвідки". Журналістка про особливості роботи західних ЗМІ. URL: <https://texty.org.ua/fragments/106896/chasto-inozemni-media-mayut-znachno-krashi-za-nas-dani-rozvidky-zhurnalistka-pro-osoblyvosti-roboty-zahidnyh-zhurnalistiv/> (дата звернення 26.09.2023).
3. BBC. Офіційний сайт. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian>
4. Reuters. Офіційний сайт. URL: <https://www.reuters.com/>